

De Vennemarke

Nr. 1: Maart 2009

Nieuwsbrief van Stichting de Vennemarke

Beste vrienden van 't Venne,

Voor u ligt het eerste nummer van onze Nieuwsbrief. Ik ben erg in mijn sas met de totstandkoming van deze periodieke uitgave. Het is een goed middel om u allen op de hoogte te houden van plannen en ontwikkelingen in 't Venne. Dat prachtige gebied waar we allemaal wel 'iets mee hebben', of u er nu woont, werkt of ontspanning zoekt.

Eind 2006 is de stichting De Vennemarke opgericht met als doelstelling: het bevorderen van de ecologische, landschappelijke, cultuurhistorische en recreatieve waarden van de Vennebulten, het Zwarte Veen en omgeving. Niemand had gedacht dat de plannen die de gemeente in 2005 vastlegde in het 'schetsboek voor 't Venne', al zo snel concreet zouden worden.

De eerste tijd werd gekenmerkt door veel overleg met eigenaren, gebruikers en omwonenden. Het grote struikelblok voor veel ambities van de enthousiaste stichting, bleek de financiën te zijn. Het organiseren van de succesvolle Venneveiling in 2008 betekende een grote stap voorwaarts in dat opzicht. Bovendien kwam er een subsidie goedkeuring van het ministerie van LNV, voor het heideherstel in het kader van leefgebieden.

Naast het geld was, en is, ook de positieve belangstelling en ondersteuning door buurtbewoners voor de stichting van groot belang.

De laatste maanden hebben de ontwikkelingen elkaar snel opgevolgd. U kunt het natuurlijk met eigen ogen bekijken, en velen hebben dat vast al gedaan. Maar ook in deze nieuwsbrief willen we u, via een aantal vaste rubrieken, wat laten zien van de veranderingen en de achtergronden daarbij.

Deze eerste keer daarom aandacht voor een van de speerpunten van onze activiteiten: het herstel en behoud van de heide in de directe omgeving van het Polven en de schaapskooi, en de komst van schapen met vrijwillige herders. Daarnaast stellen we de bestuursleden even voor, en kunnen we natuurlijk niet nalaten om hét symbool van 't oude Venne, schèper Wisselink-Hendrik, nog eens in de schijnwerpers te zetten.

Tot ziens op de heide!

Namens Stichting de Vennemarke,
Herman Hof's, Voorzitter.

Aangenaam; het bestuur

Herman Hof's (voorzitter)

Leraar biologie uit Varsseveld
"Heide en veen hebben me altijd al gefascineerd. De rust, het overzicht, de vogels. Gewoon een prachtig landschap. Bovendien heeft het een mooie cultuurhistorie van bijvoorbeeld het afplaggen voor potstallen. Ik kan niet op vakantie zijn zonder ergens een stuk heide te bekijken. Mijn familie wordt er wel eens gek van!"

Dianne Uenk (secretaris)

Woont en werkt op een melkveebedrijf in Aalten
"Als kind gingen we vaak met de pony door het Venne. Mocht eigenlijk niet, maar was wel heerlijk. De boerderij waar ik ben opgegroeid en nog altijd woon, ligt vlak tegen het Venne aan. Door een cursus tot IVN-gids raakte ik steeds meer geïnteresseerd in natuur, en wat is er dan mooier dan betrokken te kunnen zijn bij een natuurstichting zo dicht bij huis."

Jan Wolterink

Verzekeringadviseur in ruste uit Harreveld
"55 jaar geleden fietste ik hier al rond. Het landschap was zeker anders toen, veel minder hout. Van mij hoeft heus niet alles terug naar hoe het vroeger was, maar een deel daarvan terug zien is toch mooi. Iedere dag rijd ik met mijn koets over de zandwegen en geniet ik ervan."

Pim Leemreize

Landschapsecoloog uit Aalten
"Als jongetje rende ik hier in het Venne achter de levendbarende hagedissen aan. Maar in de tijd dat ik leef, en dat is nog niet zo vreselijk lang, heb ik gezien hoe de natuur hier achteruitging. Ik vind het dan ook mooi dat ik de kans heb gekregen om mijn persoonlijke gedachtegoed om te zetten in deze stichting. Ik verheug me al enorm op de terugkeer van allerlei planten en diersoorten straks!"

Ontwikkeling

Herstel heideterrein

Het kan de mensen die de afgelopen maanden door de Vennebulten struinden, niet zijn ontgaan: het wordt er kaal! Precies de bedoeling. Tot zo'n zestig jaar geleden, toen de laatste schaapskudde verdween, bestonden de Vennebulten vrijwel alleen uit heide. Een van onze doelen is om een deel van dat historische landschap weer terug te brengen.

Dankzij Venneveiling-gelden en met hulp van onze vrijwilligers en fa. Hobelman uit Halle, hebben we in de afgelopen maanden aan weerszijden van de schaapskooi alle bomen gekapt, de stobben gefreesd en de humuslaag afgeplagd. De terreinen bieden nu nog een troosteloze indruk, maar dat zal snel veranderen doordat tal van pioniersplanten zich zullen vestigen. Het bijzondere aan heide en andere pioniersplanten is dat het na al die jaren 'spontaan' weer opkomt als het maar de ruimte krijgt.

Om de heide nu ook heide te houden, is het wel belangrijk dat er vanaf het begin een goed beheer wordt toegepast. Anders zal opslag van berken en dennen snel de overhand krijgen en wordt de boel weer bos. Vrijwilligers, excursiegroepen en schapen zullen er samen voor zorgen dat de opslag klein wordt gehouden en de heide alle ruimte krijgt.

Het resultaat van de 'ontbossing' zorgde voor veel reacties. Er waren mensen die het rooien van bomen en struiken betreurden en op hun wandelingen hun vaste herkenningspunten misten, maar velen juichten de ontwikkelingen toe omdat nu de heide weer volop kansen krijgt en dit deel van de Vennebulten weer het oude vertrouwde beeld van voor de oorlog kan krijgen.

Schapen!

Toekomstige schaapsherders bekijken het Venne

Vanaf eind maart zullen de Vennebulten na 64 jaar weer bevolkt worden door schapen en hun herder(s)! Om de heide, maar ook beemen, plagstroken en natuurranden langsweltes te onderhouden, leent schapenfokker Frank Glorie zo'n 30 drachtige oeien uit aan onze stichting. Tegenover de schaapskooi is hun vaste honk, een 'standweide', ingezaaid. Met een beetje geluk kunnen we dit jaar, in april, al lammetjes geboren zien worden.

Rondom de heidevelden is een raster aangebracht. Dit raster voorkomt dat de heide kapotgelopen of gereden wordt, maar zorgt er ook voor dat de schapen veilig kunnen grazen. De grootste angst van de herder is op dit moment namelijk loslopende honden die zich tussen de dieren zullen storten.

Op een helaas regenachtige zondag in februari hebben de toekomstige schaapsherders, onder leiding van 'hoofdherder' Hans Fleur uit Sinderen, kennis gemaakt met elkaar en de omgeving (zie foto). Ondanks het feit dat de vrijwillige herders niet kunnen terugvallen op de kennis en ervaringen van de oude schèper Wisselink-Hendrik, hebben we er alle vertrouwen in dat zij 't Venne met hun activiteiten een enorme kwaliteitsimpuls zullen geven. We kijken er al naar uit!

In de volgende nieuwsbrief leest u meer over het bijzondere 'easy care schaap', en over de ervaringen die de herders tegen die tijd ongetwijfeld in het Venne hebben opgedaan.

Vondsten

Rijsbes herontdekt

Op 10 oktober afgelopen jaar is in de Vennebulten een kleine groeiplaats van de Rijsbes herontdekt. De Rijsbes werd voor het eerst in Nederland gevonden in 1781 door De Gorter 'in 't veen nabij Varsseveld' (Zwarte veen, ten noorden van de Vennebulten).

Deskundigen hebben de Rijsbes in de afgelopen decennia blijkbaar over het hoofd gezien, want de soort stond voor de Vennebulten als 'verdwenen' te boek. De groeiplaats is door het recent vrijgekapte heideperceel blijkbaar voldoende vrij gesteld, waarop de plant zich heeft verjongd.

De Rijsbes groeit over het algemeen in bosvennen met vochtige, turfhoudende aarde op het noordelijk halfrond. De bessen lijken wat op bosbessen maar hebben wit in plaats van blauw vruchtvlees. In Duitsland wordt de plant wel gekweekt voor zijn bessen, die kunnen worden verwerkt tot gelei, jam en sap.

Boven: Rijsbes in 't Venne
Links: Vrucht
Onder: Bloeiwijze

Greppels en bomkraters

Dankzij het plagwerk is het reliëf van de Vennebulten fraai zichtbaar geworden.

Al lijken de Vennebulten te bestaan uit natuurlijke stuifduinen, op verschillende plaatsen zijn toch sporen van menselijk ingrijpen gevonden. Zo kwamen twee ondiepe greppels voor de dag. Deze zijn ooit gegraven om de kleine akkers tussen de Schapendijk en Landstraat te ontwateren. Aan de Aaltense zijde van de schaapskooi zijn drie bomkraters zichtbaar geworden. Deze kraters zijn ontstaan door bedoen van Canadese soldaten die daar oude munitie opbleezen.

Eerste groepsvrijwilligers!

Ze waren door de dikke mist niet direct te zien, maar wel duidelijk te horen in het Venne; geklets, gelach, en flink gekraak van takken. Zo'n 20 werknemers van Rabobank Graafschap-Zuid, van secretaresse tot commercieel directeur, beten 7 maart de spits af als onze allereerste 'groepsvrijwilligers'. Ze staken flink de handen uit de mouwen en wisten een mooi stuk van het nieuwe heidegebied opslagvrij te maken, in het kader van teambuilding en maatschappelijk verantwoord ondernemen.

Zakelijk accountmanager Laurens Stapelbroek (links, zegend op de voorgrond), is lid van de werkgroep Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen die het initiatief voor deze ochtend nam. Hij is goed te spreken over het verloop: "Heerlijk zo buiten. Je ziet elkaar eens op een andere manier en doet nog nuttig werk ook. Het gaat niet altijd alleen maar om geld verdienen. Hier wil ik best een zaterdagochtend voor vrij maken. Normaal zou ik nu op het voetbalveld staan, maar dit is stiekem nog wel een tandje zwaarder."

Naast deze inzet in natura gaf Rabobank Graafschap-Zuid tijdens de Venneveiling een financiële bijdrage voor o.a. informatieborden en schapen.

Onze stichting hoopt in de toekomst op nog meer groepen en scholen die een dagje als vrijwilligers aan de slag willen. Heeft u interesse, laat het dan vooral weten!

Uit de oude doos

foto's en reconstitueringen uit het verleden van 't Venne

Dé man die het Venne verpersoonlijkte: schèper Hendrik Jan Wisselink ofwel WisselinkHendrik. Geboren 31 oktober 1859 en overleden 13 februari 1945. Tussen die beide jaartallen zit een lang en eenzaam leven doorgebracht in 't Venne met zijn schapen. Het aantal mensen dat hem persoonlijk heeft gekend, zal ondertussen klein geworden zijn. We willen echter graag zoveel mogelijk herinneringen, verhalen en foto's over hem verzamelen. Als eerbetoon aan deze inspirator voor de vrienden van 't Venne van nu. Als u materiaal heeft,

Wisselink - Hendrik

graag even een seintje naar redactie of bestuur! De afgebeelde foto komt uit het Fotobnieuws, een fotobijlage die bij de Graafschapbode verscheen, vermoedelijk in het jaar 1934. Te zien is WisselinkHendrik bij zijn karakteristieke schaapskooi met zijn kleine kudde schapen. Achter de schèper staat een grote jeneverbes die nu helaas verdwenen is. En daarachter is nog een stukje open heidelandschap te zien, de plek die nu ook weer kaal is gemaakt en waar de komende jaren hopelijk de heide weer gaat groeien en bloeien.

Lopende activiteiten

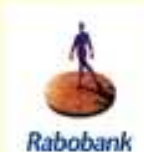
Op dit moment is Stichting De Vennemarke druk bezig met de volgende zaken:

- Voorbereiding afsluiten van zandwegen voor auto's en motoren in samenspraak met buurtbewoners en pachters
- Opstellen renovatie schaapskooi i.s.m. stichting Kinderkamp Varsseveld
- Broedvogelkartering Vennebuiten en Zwarte Veen i.s.m. Vogelwerkgroep Zuidoost-Achterhoek
- Plaatsen van bankjes rondom de heide
- Opstellen van informatiepanelen

Agenda

- **Zaterdag 28 maart 2009**
Feestelijke start schapenbeweiding 't Venne.
→ Aanvang 13.00 uur, Schaapskooi
- **Zondag 12 april 2009**
Kindermiddag; paaseieren zoeken en rondrit met huifkar i.s.m. vereniging De Venneboeren
→ Aanvang 13.00 uur, Schaapskooi
- **Zondag 17 mei 2009**
Excursie in 't Venne; thema natuur en cultuurhistorie.
→ Aanvang 10.00 uur, Schaapskooi

Deze nieuwsbrief kwam tot stand mede dankzij:

Rabobank

Centrum Plattelandsontwikkeling Oost

Wilt u donateur worden?

Heeft u vragen of ideeën voor Stichting de Vennemarke of voor het nieuwsblad?

Schroom dan niet om contact op te nemen!

Colofon

Stichting De Vennemarke
Secretaris: D. Uerk
Prinsendijk 3
7122 PGA Alten
0544-379017
www.vennemarke.nl
irf.o@vennemarke.nl
rek.nr: 135123038

Samenstelling De Vennemarke
José Hartemink